

Rahandusministeerium
Endla 13
10122 Tallinn

Teie 04.04.2017 nr 1-1.10/02765

Meie 26.04.2017 nr 4/101

Arvamuse esitamine maksukorralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsus kohta

Lugupeetud Sven Sester!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Rahandusministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust maksukorralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse (edaspidi: VTK) kohta. Kaubanduskoja hinnangul sisaldub VTK-s mitmeid positiivseid muudatusi (nt maksuintressiga seotud muudatused, variisiku haldusõiguslikult vastutusele võtmine), mis vähendavad ettevõtjate kulusid ja halduskoormust maksude maksmisel ning aitavad tagada ausamat maksu- ja konkurentsikeskkonda. Samas näeme mõne muudatuse osas (töötamise registri täiendamine ametikoha ja töötamise asukohaga ning arendajatele ligipääsu võimaldamine maksusaladusele) ka teatud probleeme. Järgnevalt esitame oma detailsemad kommentaarid ja ettepanekud VTK kohta.

1. Ühingu tegeliku juhi vastutus

VTK kohaselt lisatakse maksukorralduse seadusesse (edaspidi: MKS) faktilise juhi legaaldefiniitsioon ja tema vastutus äriühingu tahtlikult põhjustatud maksuvõla eest. Vastutus sätestatakse sarnaselt juhatuse liikme vastutusega, kuid piiratakse tahtlusega. See tähendab, et faktiline juht vastutab solidaarselt maksukohustuslasega (äriühinguga) ning võimalike teiste isikutega, s.t eelkõige seadusliku esindajaga, üksnes juhul, kui täidetud on vastutusotsuse andmise eeldused.

Kaubanduskoja hinnangul on tegemist positiivse muudatusega, mis võimaldab haldusõiguslikult vastutusele võtta ka variisikut, kes omab ühingu tegevuse üle faktilist kontrolli ning on tahtlikult põhjustanud äriühingule maksuvõla. Leiame, et see muudatus aitab muuta ausamaks nii maksukeskkonda kui ka ettevõtluskeskkonda laiemalt ning muudab vähem atraktiivseks variisikute kasutamist.

2. Maksuintress

Toetame VTK-s sisalduvaid muudatusi, millega lihtsustatakse maksuintressidega seonduvaid reegleid, vähendatakse seeläbi ettevõtjate halduskoormust ja kulusid ning suurendatakse paindlikkust seoses maksuintresside arvestuse ja tasumisega. Ettevõtjate jaoks on positiivse mõjuga muu hulgas järgnevad VTK-s sisalduvad muudatused:

- Avalikustatakse vaid maksuhalduri haldusaktiga kindlaksmääratud intressi summa pärast intressinõude tasumise tähtaja saabumist. Selle muudatuse abil väheneksid ettevõtjate jaoks väikeste osade kaupa intressi tasumisega kaasnevad kulud.
- Maksuvõla tasumise ajatamisel tasutud maksuintress plaanitakse lugeda ettevõtlusega seotud kuluks ehk vabastada tulumaksust. Lisaks plaanitakse maksuhaldurile anda kaalutusõigus intressimäära vähendamiseks tagasiulatuvalt põhjendatud erandjuhtudel.
- Maksuhaldur ei ole edaspidi kohustatud esitama tagastusnõude tasaarvestamisel intressinõuet, mis on väiksem kui 10 eurot.
- Maksuhaldurile antakse õigus jätta intress arvestamata, kui tema tegevusest või tegevusetusest tulenevalt on tekkinud põhjendamatu viivitus maksumenetluses kontrolltoimingute läbiviimisel.

3. Maksusumma ümardamise reegel

VTK-ga soovitakse muuta maksumenetluses kasutatavat ümardamise põhimõtet, mis võimaldaks tasumisele kuuluva summa ümardada euro täpsusega. Hetkel toimub ümardamine sendi täpsusega. Kaubanduskoda toetab ümardamise reegli muudatust.

4. Maksukontroll

Kaubanduskoda ei ole vastu VTK-s sisalduvale ideele kehtestada senise üksikjuhtumi kontrolli ja revisjoni asemel üks kontrolliliik – maksukontroll. Selline muudatus aitab suurendada õigusselgust. Toetame VTK-s sisalduvat põhimõtet, mille kohaselt võetakse maksukontrolli regulatsiooni üle kõik maksukohustuslase õiguste kaitset puudutav. See tähendab, et maksukohustuslase menetluslikud tagatised jäävad vähemalt samale tasemele seni revisjoni läbiviimisel kehtinud tagatistega.

5. Automaatsed otsused

VTK-ga võimaldatakse maksuhalduril teatud juhtudel koostada automaatseid otsuseid - andmetöötlussüsteemi poolt ilma andmesubjekti osaluseta tehtud otsused. Kaubanduskoda toetab sellist lahendust eeldusel, et automaatseid otsuseid tehakse vaid siis, kui maksuhalduril sisuliselt puudub kaalutusruum.

6. Maksuvõlg

Kaubanduskoda ei ole vastu muudatusele, mille kohaselt oleks MTA veebilehel avalik lisaks maksuvõla andmetele ka teave muude maksuhalduri määratud ning tähtaegselt tasumata kohustuste (nt tasumata jäänud sunniraha, trahv) kohta. Avaldatava maksuvõla suuruse alampiiriks sätestatakse 100 eurot.

7. Töötamise registriga seonduvad muudatused

Kaubanduskoda toetab kavandatavat muudatust, mille kohaselt sätestatakse töötamise registrisse (edaspidi: TÖR) kantavate andmete detailne loetelu MKS-i asemel Vabariigi Valitsuse määrusega. Avaldame toetust ka põhimõttele, et töötamise registrisse kantud andmeid on lubatud kasutada statistika tegemiseks.

Mõistame vajadust täiendada töötamise registrit kahe uue andmeregaga – tööd tegeva isiku ametikoht ning töö tegemise koht. Nõustume, et nende andmete lisamine on vajalik detailsema palga- ja tööturu statistika tegemiseks ning registripõhise rahvaloenduse tegemiseks. Näiteks inimeste ametikoha andmete olemasolu võimaldab senisest täpsemini teha tööjõuvajaduse prognoose OSKA raames. Samas jääb meile ebaselgeks, miks on VTK-s probleemi alternatiivsete lahenduste all välja toodud vaid üks alternatiiv – andmete kogumine valikuuringu meetodil. Kaubanduskoda palub ühe alternatiivina kaaluda ka võimalust täiendada üksikisiku tuludeklaratsiooni kahe uue andmeregaga. Iga inimene teab oma ametikoha nimetust ja töötamise asukohta ning kahe rea täitmine ei suurenda olulisel määral inimeste halduskoormust seoses tuludeklaratsiooni täitmisega. Sellise lahenduse eeliseks on väiksem halduskoormus, sest andmeid uuendatakse vaid kord aastas.

Juhime tähelepanu sellele, et kahe uue tunnuse lisamisega TÖR-i suureneb ettevõtjate halduskoormus, sest ettevõtjad peavad sisestama töötajate ametikohad ning töö tegemise asukohad ning neid andmed vajaduse korral ka muutma. Eelkõige suurendab muudatus nende ettevõtjate halduskoormust, kus on suur tööjõu voolavus või kus on levinud lühiajaliste töövormide kasutamine. Seetõttu palume uute andmete lisamine teha ettevõtjate jaoks võimalikult lihtsaks ja automatiseerituks. Kaubanduskoja hinnangul peaks töökoha aadressi märkimine piirduma ka vaid kohaliku omavalitsuse täpsusega. Juhime siinkohal tähelepanu töölepingu seadusele, mis eeldab, et töötaja ja tööandja lepivad kokku töö tegemise kohas kohaliku omavalitsuse ehk linna või valla, mitte aga asula või linnaosa täpsusega. Seega ei peaks tööandjat kohustama TÖR-i märkima täpsemat töökoha aadressi, kui on märgitud tööd tegeva isiku töölepingus. Asula täpsusega töökoha määratlemine suurendaks ettevõtete halduskoormust. Eelkõige kasvaks halduskoormus nendel ettevõtjatel, kel on mitu tegevuskohta ühe omavalitsuse territooriumil (nt 3 erinevas külas). Lisaks peaks ettevõtjal olema võimalik sisestada üks või mitu töö tegemise kohta ning siduda konkreetne töökoht erinevate töötajatega. See tähendab, et iga töötaja kohta ei peaks eraldi kannet tegema töötamise asukohta osas.

Ametikoha sisestamisel tuleks tagada, et ettevõtja leiaks kiiresti ja lihtsalt sobiva ametikoodi nimetuse. Kui ettevõtja ei leia sobivat ametikohta või ta ei oska õiget koodi märkida, siis peab olema võimalus vabatekstina kirjutada töötaja ametikoha nimetus.

Kaubanduskoda ei näe vajadust, et kõikide tööd tegevate isikute kohta tuleks täita ametikoodi ja töökoha asukohta lahtrid. Lühiajalise töötamise puhul ei peaks statistiliste andmete esitamine olema kohustuslik. Näiteks kui inimesega on sõlmitud käsundusleping 3-tunnise koolituse läbiviimiseks, siis puudub vajadus tema kohta TÖR-i märkida ametikoht ning töötamise asukoht.

8. Maksusaladust sisaldava teabe avalikustamine

VTK kohaselt plaanitakse eraõiguslikele juriidilistest isikutest infosüsteemide arendajatele anda juurdepääs maksusaladust sisaldavale teabele ulatuses, mis on vajalik riigiasutuse infosüsteemide hooldamiseks, parandamiseks ja arendamiseks.

Mõistame, et muudatus võimaldaks eraõiguslikel juriidilistel isikutel reaalsete isikuandmetega testida infosüsteeme ja tuvastada efektiivsemalt vigasid infosüsteemis.

Samas ei selgu VTK-st selle probleemi ulatus ja esinemissagedus. Näiteks jääb ebaselgeks, kui tihti on vaja kasutada eraõiguslike juriidilisi isikuid maksusaladust sisaldava infosüsteemi testimiseks või arendamiseks. Kas see vajadus on igapäevane või pigem mõned korrad aastas? Seetõttu leiame, et riik peaks põhjalikumalt selgitama, miks on muudatuse tegemine ikkagi möödapääsmatu.

Kaubanduskoja hinnangul peaks maksusaladusele ligipääsetavate isikute ring olema pigem piiratum kui laiem. Mida laiem on isikute ring, seda kõrgem on risk maksusaladuse lekkeks. Juhime tähelepanu ka sellele, et praktikas on maksukohustuslasel äärmiselt keeruline tõendada, et konkreetne isik on rikkunud maksusaladuse hoidmise kohustust.

Leiame, et muudatuse elluviimisel tuleb kindlasti tagada, et eraõiguslikud juriidilisest isikust arendajad hoiaksid saladuses neile maksukohustuslase kohta teatavaks saanud infot. Kui nad seda kohustust rikuvad, peavad järgnema ka kohased sanktsioonid. Selliste põhimõtete rakendamine tuleb ilmtingimata tagada, et ei satuks ohtu nii maksuhalduri kui ka täitevõimu usaldusväärsus. Maksusaladuse hoidmise kohustusse tuleb suhtuda äärmiselt tõsiselt ning võtta tarvitusele asjakohased meetmed selle tagamiseks.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja kommentaare ja ettepanekuid arvesse võtta MKS-i muutmise seaduse eelnõu väljatöötamisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070